

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

INSTITUTO DE EDUCACIÓN SECUNDARIA DE
FENE
O Pazo 13-15 • 15528 Fene • A Coruña
Tif.981360300 • www.iesdefene.org
Fax.981360029 • ies.fene@edu.xunta.es

RESUMO DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA
CURSO 2021 – 2022

CENTRO: IES DE FENE

CURSO: 2º BACHARELATO

MATERIA: BIOLOXÍA

DEPARTAMENTO: CIENCIAS NATURAIS

1. Estándares de aprendizaxe e grao mínimo de consecución.

Estándar de aprendizaxe	Grao mínimo de consecución
Bloque 1. A base molecular e fisicoquímica da vida	
BB1.1. Describe técnicas instrumentais e métodos físicos e químicos que permiten o illamento das moléculas e a súa contribución ao grande avance da experimentación biolóxica.	Describe técnicas instrumentais e métodos físicos e químicos que permiten o illamento das moléculas
BB1.1.2. Clasifica os tipos de bioelementos relacionando cada un coa súa proporción e coa súa función biolóxica.	Clasifica os tipos de bioelementos relacionando coa súa función biolóxica.
BB1.1.3. Discrimina os enlaces químicos que permiten a formación de moléculas inorgánicas e orgánicas presentes nos seres vivos.	Discrimina os enlaces químicos que permiten a formación de moléculas
BB1.2.1. Relaciona a estrutura química da auga coas súas funcións biolóxicas.	Relaciona a estrutura química da auga coas súas funcións biolóxicas.
BB1.2.2. Distingue os tipos de sales minerais, e relaciona a composición coa función.	Distingue os tipos de sales minerais, e relaciona a composición coa función.
BB1.2.3. Contrasta e realiza experiencias dos procesos de difusión, osmose e diálise, e interpreta a súa relación coa concentración salina das células.	Interpreta a súa relación coa concentración salina das células.
BB1.3.1. Recoñece e clasifica os tipos de biomoléculas orgánicas, e relaciona a súa composición química coa súa estrutura e coa súa función.	Recoñece e clasifica os tipos de biomoléculas orgánicas, e relaciona a súa composición química coa súa estrutura e coa súa función.
BB1.3.2. Deseña e realiza experiencias identificando en mostras biolóxicas a presenza de moléculas orgánicas.	
BB1.3.3. Contrasta e relaciona os procesos de diálise, centrifugación e electroforese, e interpreta a súa relación coas biomoléculas orgánicas.	
BB1.4.1. Identifica os monómeros e distingue os enlaces químicos que permiten a síntese das macromoléculas: enlaces O-glicosídico, enlace éster, enlace peptídico e enlace O-nucleosídico.	Identifica os monómeros e distingue os enlaces químicos que permiten a síntese das macromoléculas: enlaces O-glicosídico, enlace éster, enlace peptídico e enlace O-nucleosídico.
BB1.5.1. Describe a composición e a función das principais biomoléculas orgánicas.	Describe a composición e a función das principais biomoléculas orgánicas.
BB1.6.1. Contrasta o papel fundamental dos encimas como biocatalizadores, e relaciona as súas propiedades coa súa función catalítica.	Contrasta o papel fundamental dos encimas como biocatalizadores, e relaciona as súas propiedades coa súa función catalítica.
BB1.7.1. Identifica os tipos de vitaminas asociando a súa imprescindible función coas doenzas que prevenen.	Identifica os tipos de vitaminas e a súa función
Bloque 2. A célula viva. Morfoloxía, estrutura e fisioloxía celular	
BB2.1.1. Compara unha célula procariota con unha eucariótica, e identifica os orgánulos citoplasmáticos presentes nelas.	Compara unha célula procariota con unha eucariótica, e identifica os orgánulos citoplasmáticos presentes nelas.
BB2.2.1. Esquematiza os orgánulos citoplasmáticos e recoñece as súas estruturas.	Esquematiza os orgánulos citoplasmáticos e recoñece as súas estruturas.
BB2.2.2. Analiza a relación entre a composición química, a estrutura e a ultraestrutura dos orgánulos celulares, e a súa función.	Analiza a relación entre a composición química, a estrutura e a ultraestrutura dos orgánulos celulares, e a súa función.

BB2.3.1. Identifica as fases do ciclo celular, e explica os principais procesos que acontecen en cada unha.	Identifica as fases do ciclo celular, e explica os principais procesos que acontecen en cada unha.
BB2.4.1. Recoñece en microfotografías e esquemas as fases da mitose e da meiose, e indica os acontecementos básicos que se producen en cada unha.	Recoñece en microfotografías e esquemas as fases da mitose e da meiose, e indica os acontecementos básicos que se producen en cada unha.
BB2.4.2. Establece as analoxías e as diferenzas máis significativas entre mitose e meiose.	Establece as analoxías e as diferenzas máis significativas entre mitose e meiose.
BB2.5.1. Resume a relación da meiose coa reprodución sexual, o aumento da variabilidade xenética e a posibilidade de evolución das especies.	Resume a relación da meiose coa reprodución sexual, o aumento da variabilidade xenética e a posibilidade de evolución das especies.
BB2.6.1. Compara e distingue os tipos e os subtipos de transporte a través das membranas, e explica detalladamente as características de cada un.	Compara e distingue os tipos e os subtipos de transporte a través das membranas, e explica detalladamente as características de cada un.
BB2.7.1. Define e interpreta os procesos catabólicos e os anabólicos, así como os intercambios enerxéticos asociados a eles.	Define e interpreta os procesos catabólicos e os anabólicos, así como os intercambios enerxéticos asociados a eles.
BB2.8.1. Sitúa, a nivel celular e a nivel de orgánulo, o lugar onde se produce cada un destes procesos, e diferencia en cada caso as rutas principais de degradación e de síntese, e os encimas e as moléculas máis importantes responsables dos devanditos procesos.	Sitúa, a nivel celular e a nivel de orgánulo, o lugar onde se produce cada un destes procesos, e diferencia en cada caso as rutas principais de degradación e de síntese, e os encimas e as moléculas máis importantes responsables dos devanditos procesos.
BB2.9.1. Contrasta as vías aeróbicas e anaeróbicas, e establece a súa relación co seu rendemento enerxético.	Contrasta as vías aeróbicas e anaeróbicas, e establece a súa relación co seu rendemento enerxético.
BB2.9.2. Valora a importancia das fermentacións en numerosos procesos industriais, e recoñece as súas aplicacións.	
BB2.10.1. Identifica e clasifica os tipos de organismos fotosintéticos.	Identifica e clasifica os tipos de organismos fotosintéticos.
BB2.10.2. Localiza a nivel subcelular onde se leva a cabo cada fase, e destaca os procesos que teñen lugar.	Localiza a nivel subcelular onde se leva a cabo cada fase, e destaca os procesos que teñen lugar.
BB2.11.1. Contrasta a importancia biolóxica da fotosíntese para o mantemento da vida na Terra.	Contrasta a importancia biolóxica da fotosíntese para o mantemento da vida na Terra.
BB2.12.1. Valora o papel biolóxico dos organismos quimiosintéticos.	
Bloque 3. Xenética e evolución	
BB3.1.1. Describe a estrutura e a composición química do ADN, e recoñece a súa importancia biolóxica como molécula responsable do almacenamento, a conservación e a transmisión da información xenética.	Describe a estrutura e a composición química do ADN, e recoñece a súa importancia biolóxica como molécula responsable do almacenamento, a conservación e a transmisión da información xenética.
BB3.2.1. Diferencia as etapas da replicación e identifica os encimas implicados nela.	Diferencia as etapas da replicación e identifica os encimas implicados nela.
BB3.3.1. Establece a relación do ADN co proceso da síntese de proteínas.	
BB3.4.1. Diferencia os tipos de ARN e a función de cada un nos procesos de transcrición e tradución.	Diferencia os tipos de ARN
BB3.4.2. Recoñece e indica as características fundamentais do código xenético, e aplica ese coñecemento á resolución de problemas de xenética molecular.	Recoñece e indica as características fundamentais do código xenético, e aplica ese coñecemento á resolución de problemas de xenética molecular.

BB3.5.1. Interpreta e explica esquemas dos procesos de replicación, transcrición e tradución.	Interpreta e explica esquemas dos procesos de replicación, transcrición e tradución.
BB3.5.2. Resolve exercicios prácticos de replicación, transcrición e tradución, e de aplicación do código xenético.	
BB3.5.3. Identifica e distingue os encimas principais relacionados cos procesos de transcrición e tradución.	Identifica e distingue os encimas principais relacionados cos procesos de transcrición e tradución.
BB3.6.1. Describe o concepto de mutación e establece a súa relación cos fallos na transmisión da información xenética.	Describe o concepto de mutación
BB3.6.2. Clasifica as mutacións e identifica os axentes mutaxénicos máis frecuentes.	
BB3.7.1. Asocia a relación entre a mutación e o cancro, e determina os riscos que implican algúns axentes mutaxénicos.	
BB3.7.2. Destaca a importancia das mutacións na evolución e na aparición de novas especies.	
BB3.8.1. Resume e realiza investigacións sobre as técnicas desenvolvidas nos procesos de manipulación xenética para a obtención de organismos transxénicos.	
BB3.9.1. Recoñece e indica os descubrimentos máis recentes sobre o xenoma humano e as súas aplicacións en enxeñaría xenética, e valora as súas implicacións éticas e sociais.	
BB3.10.1. Analiza e predí aplicando os principios da xenética mendeliana, os resultados de exercicios de transmisión de caracteres autosómicos, caracteres ligados ao sexo e influídos polo sexo.	Analiza e predí aplicando os principios da xenética mendeliana, os resultados de exercicios de transmisión de caracteres autosómicos, caracteres ligados ao sexo e influídos polo sexo.
BB3.11.1. Argumenta evidencias que demostran o feito evolutivo.	
BB3.12.1. Identifica os principios da teoría darwinista e neodarwinista, e compara as súas diferenzas.	identifica os principios da teoría darwinista e neodarwinista, e compara as súas diferenzas.
BB3.13.1. Distingue os factores que inflúen nas frecuencias xénicas.	
BB3.13.2. Comprende e aplica modelos de estudo das frecuencias xénicas na investigación privada e en modelos teóricos.	
BB3.14.1. Ilustra a relación entre mutación e recombinación, o aumento da diversidade e a súa influencia na evolución dos seres vivos.	
BB3.15.1. Distingue tipos de especiación e identifica os factores que posibilitan a segregación dunha especie orixinal en dúas especies diferentes.	Distingue tipos de especiación
Bloque 4. O mundo dos microorganismos e súas aplicacións. Biotecnoloxía	
BB4.1.1. Clasifica os microorganismos no grupo taxonómico ao que pertencen.	Clasifica os microorganismos no grupo taxonómico ao que pertencen.
BB4.2.1. Analiza a estrutura e a composición dos microorganismos e relaciónaas coa súa función.	Analiza a estrutura e a composición dos microorganismos e relaciónaas coa súa función.
BB4.3.1. Describe técnicas instrumentais que permiten o illamento, o cultivo e o estudo dos microorganismos para a experimentación biolóxica.	

BB4.4.1. Recoñece e explica o papel fundamental dos microorganismos nos ciclos xeoquímicos.	Recoñece e explica o papel fundamental dos microorganismos nos ciclos xeoquímicos.
BB4.5.1. Relaciona os microorganismos patóxenos máis frecuentes coas doenzas que orixinan.	Relaciona os microorganismos patóxenos máis frecuentes coas doenzas que orixinan.
BB4.6.1. Analiza a intervención dos microorganismos en numerosos procesos naturais e industriais, e as súas numerosas aplicacións	
BB4.6.2. Recoñece e identifica os tipos de microorganismos implicados en procesos fermentativos de interese industrial.	
BB4.6.3. Valora as aplicacións da biotecnoloxía e a enxeñaría xenética na obtención de produtos farmacéuticos, en medicina e en biorremediación, para o mantemento e a mellora do medio.	Valora as aplicacións da biotecnoloxía e a enxeñaría xenética
Bloque 5. O sistema inmunitario. A inmunoloxía e as súas aplicacións	
BB5.1.1. Analiza os mecanismos de autodefensa dos seres vivos e identifica os tipos de resposta inmunitaria.	Identifica os tipos de resposta inmunitaria.
BB5.2.1. Describe as características e os métodos de acción das células implicadas na resposta inmune.	Describe as características e os métodos de acción das células implicadas na resposta inmune.
BB5.3.1. Compara as características da resposta inmune primaria e secundaria.	Compara as características da resposta inmune primaria e secundaria.
BB5.4.1. Define os conceptos de antíxeno e de anticorpo, e recoñece a estrutura e a composición química dos anticorpos.	Define os conceptos de antíxeno e de anticorpo, e recoñece a estrutura e a composición química dos anticorpos.
BB5.5.1. Clasifica os tipos de reacción antíxeno-anticorpo e resume as características de cada un.	Clasifica os tipos de reacción antíxeno-anticorpo e resume as características de cada un.
BB5.6.1. Destaca a importancia da memoria inmunolóxica no mecanismo de acción da resposta inmunitaria e asociaa coa síntese de vacinas e soros.	Destaca a importancia da memoria inmunolóxica no mecanismo de acción da resposta inmunitaria e asociaa coa síntese de vacinas e soros.
BB5.7.1. Resume as principais alteracións e disfuncións do sistema inmunitario, e analiza as diferenzas entre alerxias e inmunodeficiencias.	Resume as principais alteracións e disfuncións do sistema inmunitario, e analiza as diferenzas entre alerxias e inmunodeficiencias
BB5.8.1. Describe o ciclo de desenvolvemento do VIH.	
BB5.9.1. Clasifica e cita exemplos das doenzas autoinmunes máis frecuentes, así como os seus efectos sobre a saúde.	
BB5.10.1. Recoñece e valora as aplicacións da inmunoloxía e da enxeñaría xenética para a produción de anticorpos monoclonais.	
BB5.10.2. Describe os problemas asociados ao transplante de órganos, e identifica as células que actúan.	Describe os problemas asociados ao transplante de órganos
BB5.10.3. Clasifica e entende os tipos de transplantes, e relaciona os avances neste ámbito co impacto futuro na doazón de órganos, medula e sangue.	

2. Criterios de cualificación.

Os exames terán un formato similar ao da selectividade

- AVALIACIÓN INICIAL

En base ao observado na aula e sen descartar algunha proba escrita, prestarase especial atención ás seguintes competencias:

- A competencia lingüística.
- Aprender a aprender.
- Competencias sociais e cívicas.

- ACREDITACIÓN DE COÑECEMENTOS PREVIOS

Se a necesidade desta acreditación é posta en coñecemento do departamento antes do inicio do curso, faráselle ao alumno unha proba similar á da convocatoria extraordinaria da materia de Bioloxía e xeoloxía de 1º.

Unha vez empezadas as clases, considerarase como pendente a Bioloxía e xeoloxía de 1º e para a súa superación terá que someterse ao plan de recuperación e avaliación de pendentes.

- AVALIACIÓN CONTINUA

Como se indicou anteriormente, os exames serán similares aos da ABAU.

Realizarase como mínimo un exame por avaliación. En caso de ser posible e segundo o tempo dispoñible poderían facerse dous exames por avaliación. En cada un dos exames que se realicen e das avaliacións entra toda a materia dada anteriormente.

O 90% da nota corresponderá á media aritmética dos exames .

O 10% restante (1 punto) corresponderá a chamadas de clase sobre a materia e sobre os exercicios propostos. Esta cualificación farase atendendo a positivos e negativos (sendo o seu valor +/- 0,1).

Como nas actas non se poden poñer decimais, a nota das avaliacións aproximarase por redondeo.

- RECUPERACIÓN

Haberá unha recuperación por cada avaliación despois da entrega dos boletíns de notas no caso da primeira e da segunda avaliación.

Haberá que recuperar os exames ou facer os traballos avaliados negativamente e que impliquen unha nota da avaliación inferior a 5.

En ningún caso será obrigatorio facer a recuperación se a nota da avaliación é 5 ou superior.

- AVALIACIÓN FINAL

En cada trimestre, a nota será a media das cualificacións obtidas nese período. A nota final será a media das cualificacións obtidas en todo o curso.

Haberá unha recuperación final para o alumnado que non superara o curso. Tamén se lles ofrecerá a posibilidade de subir nota. Neste último caso, a proba poderá ser similar ou non á da recuperación final.

- AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

Farase unha proba de formato similar á ABAU.